

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ
ΤΟΥ ΠΡΟΦΗΤΟΥ ΕΛΙΣΣΑΙΟΥ
καὶ ἀφήγησις τῶν θαυμάτων αὐτοῦ
(κατὰ τὴν Γραφήν)
ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Μωραϊτίδου
1925

«Ἐγκωμιαζομένου δικαίου, εὐφρανθήσονται λαοί», προαγγέλλει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον διὰ τοῦ Σολομῶντος. Καὶ τῷ ὄντι ποία κατὰ κόσμον εὐφροσύνη, ποία κατὰ κόσμον χαρὰ, συναται νὰ παραβληθῇ πρὸς τὴν εὐφροσύνην καὶ τὴν χαρὰν, τὴν ὁποίαν προξενοῦν εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ χριστιανοῦ οἱ ἔπαινοι καὶ τὰ ἐγκώμια τῶν δικαίων; Διότι ἡ μὲν κατὰ κόσμον χαρὰ καὶ εὐφροσύνη εἶνε διὰ πρόσκαιρα καὶ μάταια, τὰ ὁποῖα ἀφοῦ παρέλθουν καὶ ἀφανισθοῦν, συμπαρέρχεται καὶ συναφανίζεται καὶ ἡ χαρὰ ὅπου εἴχαμεν δι' αὐτά· ἡ δὲ χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις ὅπου αἰσθάνεται κανεὶς, ὅταν ἀκούῃ τὰ ἐγκώμια τοῦ δικαίου, εἶνε ἀνεξάλειπτος καὶ διαρκῆς. Διότι ἐγκωμιάζων κανεὶς τὸν δίκαιον, αὐτὴν τὴν ἀρετὴν ἐγκωμιάζει. Ἡ δὲ ἀρετὴ εἶνε ἓνα πρᾶγμα διαρκές καὶ αἰώνιον. Λοιπὸν καὶ ἡ χαρὰ ὅπου μᾶς προξενοῦν τὰ πρὸς αὐτὴν ἐγκώμια εἶνε διαρκῆς καὶ ἀνεξάλειπτος. Οὕτω καὶ ὁ θεολόγος Γρηγόριος ἐγκωμιάζων τὸν μέγαν Ἀθανάσιον, μᾶς προαναγγέλλει εὐθύς-εὐθύς εἰς τὸ προοίμιον, ὅτι αὐτὴν τὴν ἀρετὴν θὰ ἐγκωμιάσῃ. «Ἀθανάσιον ἐπαινῶν ἀρετὴν ἐπαινέσομαι» ἀναφωνεῖ ὁ μέγας Πατήρ.

Ὁλος ὁ βίος τῶν ἁγίων, Δικαίων, Πατριαρχῶν, Μαρτύρων καὶ Ὁσίων, ἦτο μία συνεχῆς καὶ ἀδιάκοπος ἀρετὴ. Μία ἔμμοιή ἀκατανίκητος εἰς τὸ νὰ διατηρήσωσι τὸ φρόνημα τῶν ἀδούλων ἐνώπιον κάθε κινδύνου, ὅστις ἤμποροῦσε νὰ τοὺς παρασύρῃ ἀπὸ τὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς. Οὔτε τυράννους, οὔτε βασιλεῖς ἐπτοήθησαν, οὔτε βασανιστήρια ἐφοβήθησαν. Καὶ δὲν παρεξέκλιναν ἀπὸ τὴν ἀρετὴν. Ὅταν λοιπὸν ἡμεῖς ἀναγινώσκοντες τοὺς βίους των, θαυμάζωμεν καὶ ἐξιστάμεθα διὰ τὴν ὑπομονὴν καὶ καρτερίαν των, διὰ τὴν ἀγάπην ὅπου εἶχον πρὸς τὸν Χριστὸν ὅστις τοὺς ἐδυνάμωνεν, ὁ θαυμασμὸς μας αὐτὸς εἶνε ἓνα πολὺ ὠραῖον ἐγκώμιον πρὸς ἀρετὴν, τὸ ἄκρον αὐτὸ ἀγαθόν, ὅπου πρέπει κάθε χριστιανὸς νὰ τὸ ἀποκτήσῃ, ἵνα ζήσῃ εὐτυχῆς εἰς τὸν κόσμον αὐτόν, κερδήσῃ δὲ καὶ τὸν αἰώνιον.

Καὶ ἡμεῖς λοιπὸν ἀδελφοί, παρακινημένοι ἀπὸ τὸν Σολομῶντα, συνήλθομεν σήμερον νὰ ἀκούσωμεν τὰ ἐγκώμια τοῦ ἐνδόξου Προφήτου Ἐλισσαίου, ἵνα εὐφρανθῶμεν ἐπὶ τῇ ἐτησίῳ αὐτοῦ πανηγύρει. Ἀλλὰ πρέπει νὰ γνωρίζωμεν ὅτι ὅλος ὁ βίος, ὅλη ἡ ζωὴ, ὅλη ἡ πολιτεία τοῦ ἐνδόξου αὐτοῦ Προφήτου εἶνε ἓνα ἀπαυστον καὶ ἀτελείωτον ἐγκώμιον. Μόνον νὰ ἀκούσωμεν ποίαν ὑψηλὴν ζωὴν ἔζησε, μὲ ποίας ἀρετὰς ἦτο στολισμένος· πόσῃ ἀγνότητι καὶ παρθενίᾳ εἶχε, ὁποῖαν ἄϋλον ζωὴν ἐν ὑλικῷ σώματι ὡς ἄσαρκος ἠκολούθησε· πῶς διὰ τὴν καθαρότητά του αὐτὴν καὶ τὴν πρὸς τὰ ἐγκόσμια ἀπάρνησιν

ήξιώθη νὰ χρισθῆ Προφήτης κατὰ θείαν νεύσιν ἀπὸ αὐτὸν τὸν μέγαν Ἡλίαν· πῶς ήξιώθη κατόπιν νὰ λάβῃ διπλῆν τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἀνωτέραν ἀπὸ τὸν οὐράνιον ἐκεῖνον Διδάσκαλόν του· πῶς διέλαμψε διὰ τῶν παμμεγίστων αὐτοῦ θαυμάτων καὶ ἔξαισίων τερατουργημάτων, διαφημισθεῖς εἰς ὅλον τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ ὡς ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ καὶ χριστὸς Κυρίου. Ὅταν ἀκούσωμεν μὲ πόσῃ φιλανθρωπίαν ἦτο προικισμένος, πόσον εὐσπλαγχνον καὶ πονετικὴν καρδίαν εἶχε, καὶ τὸ ὑψιστον ἀγαθὸν καὶ σπάνιον, πόσῃ ἀκτημοσύνην, ἀνώτερος γενόμενος πάσης γήινου προσπαθείας, δι' ὃ ἐδέχθη πλουσιώτατον τὸ προφητικὸν χάρισμα, προλέγων τὰ μέλλοντα καὶ ὡς παρόντα αὐτὰ δεικνύων, ὅταν, λέγω, ἀκούσωμεν τὴν ζωὴν του αὐτὴν τὴν ὑπεράνθρωπον καὶ σχεδὸν ἀγγελικὴν, ἣτις ἦτο μία ἀρετὴ ἀδιάκοπος, τότε εἶνε ὡσὰν νὰ ἐγκωμιάζωμεν αὐτὸν μὲ ὕμνους καὶ εὐχαριστηρίους φωνάς. Ἀλλὰ τότε θὰ αἰσθανθῶμεν συνάμα εὐφροσύνην καὶ χαρὰν ἀνεκκλάλητον εἰς τὴν ψυχὴν μας. «Ἐγκωμιαζομένου δικαίου, εὐφρανθήσονται λαοί».

Ἄς ἀκούσωμεν λοιπὸν μὲ προσοχὴν καὶ εὐλάβειαν τὸν ὠραῖον καὶ θαυμαστὸν βίον τοῦ μεγάλου Προφήτου μας.

Ὁ ἔνδοξος καὶ θαυμαστὸς οὗτος Προφήτης Ἐλισσαῖος, ἦτο υἱὸς Σαφάτ, ἀπὸ ἓνα χωρίον τῆς Σαμαρείας Ἀβελμαουλαῶ ὀνομαζόμενον, ἐκ τῆς γῆς τοῦ

Πατριάρχου Ῥουβείμ. Συνέβη δὲ κατὰ τὴν γέννησιν του ἓνα πολὺ τεράστιον πρᾶγμα. Ὅταν δηλαδὴ ἐγεννήθη εἰς τὰ Γάλαλα, ἡ χρυσὴ δάμαλις, τὴν ὁποῖαν ἐπροσκυνοῦσαν ἐκεῖ οἱ ἄγνωστοι καὶ πεπλανημένοι ἄνθρωποι, ἐβόησε μὲ τόσην μεγάλην βοήν, ὥστε ἠκούσθη εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ὅπου εἶναι μεγάλη ἀπόστασις. Ὁ δὲ Ἀρχιερεὺς τοῦ καιροῦ ἐκείνου παρατηρήσας τότε τὰς δύο μυστηριώδεις πέτρας ὅπου ἐκρέμαντο εἰς τὰ στήθη του, κατὰ τὸ ἔθος, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἡ μὲν μία ὠνομάζετο δῆλωσις ἡ δὲ ἄλλη ἀλήθεια, εὔρε τὴν ἐξήγησιν τοῦ σημείου ἐκείνου καὶ εἶπε: Νὰ ἠξεύρετε ὅτι σήμερον ὅπου ἠκούσθη ἡ μακρυνὴ αὐτὴ βοή, ἐγεννήθη ἓνας Προφήτης εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ὁ ὁποῖος θὰ κρημνίσῃ τὰ γλυπτὰ, καὶ θὰ συντρίψῃ τὰ εἴδωλα. Ἀφοῦ δὲ ὁ Προφήτης οὗτος ἦλθεν εἰς ἡλικίαν, ἐπειδὴ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἦτο μεγαλοκτηματίας, ἔκων πολλὰς ἐκτάσεις γαιῶν, ὁ Ἐλισσαῖος ἀφιερῶθη ἀπὸ μικρὸς εἰς τὴν γεωργίαν, ἐποπτεύων ἰδίως καὶ διευθύνων τοὺς ἐργάτας οἱ ὁποῖοι ἐκαλλιέργουν τὰ πατρικὰ του ἐκεῖνα πολλὰ κτήματα.

Τὸν καιρὸν δὲ ἐκεῖνον, μέλλων ὁ Θεὸς νὰ παραλάβῃ ἀπὸ τὴν γῆν τὸν Προφήτην Ἡλίαν, ἀφοῦ ἔγεινε μέγας καὶ περιβόητος διὰ τὰς μεγάλας θαυματουργίας του, τοῦ λέγει εἰς τὸ ὄρος Χωρήβ, ὅπου ἦτο κρυμμένος εἰς ἓνα σπήλαιον, φεύγων τὴν ὀργὴν τῆς Ἰεζάβελ: Μὴ φοβῆσαι Ἡλία, γύρισε ὀπίσω, καὶ εἰς τὴν ὁδὸν τῆς Δαμασκοῦ θὰ συναντήσῃ τὸν Ἐλισσαῖον τὸν υἱὸν τοῦ

Σαφάτ· αὐτὸν νὰ χρίσης Προφήτην, νὰ μείνη εἰς τὴν γῆν ἀντὶ σοῦ. Ὁ Ἥλιος ἔκαμε καθὼς τοῦ εἶπεν ὁ Θεός, καὶ ἄρχισε τὴν ὁδοιπορίαν του, διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Σαμάρειαν. Καθ' ὁδὸν συναντᾷ τῶντι τὸν Ἐλισσαῖον, ὁ ὁποῖος ὥργωνε τὰ χωράφια τοῦ πατρὸς του, διευθύνων δώδεκα ζεύγη βοῶν ἀροτήρων καὶ ὀδηγῶν τοὺς ἐργάτας του. Ἐκδύεται λοιπὸν πάραυτα ὁ Ἥλιος τὴν μηλωτὴν ὅπου ἐφοροῦσε πάντοτε, καὶ τὴν ρίπτει εἰς τὸν ὦμον τοῦ Ἐλισσαίου, ὁ ὁποῖος ὡς καθαρὸς καὶ παρθένος, ὅπου ἦτο, ἔχων διάνοιαν διαυγεστάτην, καὶ φωτισμένος ὑπὸ τῆς θείας χάριτος, ἐνόησε πάραυτα τὸν σκοπὸν τὸν ἐδόμυχον τοῦ Θεοβίτου, ὅτι τὸν προσκαλεῖ δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ, καὶ ἀφήσας εὐθὺς τοὺς βόας του καὶ τὰ χωράφια, τρέχει πρὸς τὸν Ἥλιον καὶ τοῦ λέγει: Νὰ ὑπάγω νὰ ἀποχαιρετίσω τὸν πατέρα μου καὶ τὴν μητέρα μου, καὶ νὰ ἔλθω νὰ σὲ ἀκολουθήσω. Λαβὼν δὲ τὴν ἄδειαν ἐπιστρέφει εἰς τὸ χωρίον του· καὶ σφάξας ἓνα ζεῦγος βοῶν ἔψησε τὸ κρέας μὲ τοῦ ἀρότρου τὰ ξύλα καὶ τὸ ἐμοίρασεν εἰς τοὺς πτωχοὺς συντοπίτας του· καὶ ἐλθὼν ἠκολούθησε τὸν Ἥλιον καὶ τὸν ὑπηρετοῦσεν ἔκτοτε πανταχοῦ.

Ἀνεχώρησαν δὲ καὶ οἱ δύο ἀπὸ ἐκεῖ καὶ ἦλθον εἰς τὸ χωρίον Γάλγαλα. Τότε δὲ ἐπειδὴ ὁ Προφήτης Ἥλιος ἔμελλε νὰ ἀναληφθῇ ἐν συσσεισμῶ ὡσὰν εἰς τὸν οὐρανόν, λέγει εἰς τὸν μαθητὴν του τὸν Ἐλισσαῖον: Ἀπόμεινε σὺ ἐδῶ, ὅτι ὁ Κύριος μὲ ἔστειλε νὰ ὑπάγω κάπου ἐδῶ πλησίον. Λέγει ὁ Ἐλισσαῖος: Νὰ μὴ τὸ

δώση ὁ Θεὸς νὰ σὲ ἀφήσω, ἀλλὰ ἔρχομαι καὶ ἐγὼ ὄπου καὶ ἂν ὑπάγῃς. Ἀνεχώρησαν λοιπὸν καὶ οἱ δύο τῶν ἀπὸ τὰ Γάλαλα, καὶ ἦλθον εἰς τὴν Βαιθήλ. Ἐκεῖ ἦσαν τινὲς Προφῆται καὶ ἔλεγαν πρὸς τὸν Ἐλισσαῖον: Νὰ ἡξεύρης, ὁ Θεὸς θὰ παραλάβῃ τὸν διδάσκαλόν σου τὸν Ἥλιαν. Λέγει ὁ Ἐλισσαῖος: Τὸ ἡξεύρω καὶ ἐγώ· ἀλλὰ σιωπᾶτε. Πάλιν εἶπεν ὁ Προφήτης Ἥλιος πρὸς τὸν Ἐλισσαῖον, ἀφ' οὗ ἔφθασαν εἰς τὴν Βαιθήλ: Ἀπόμεινε σὺ ἐνταῦθα, ἕως οὗ ὑπάγω ἐγὼ μόνος, ἐδῶ παραπέρα. Ἄλλ' ὁ Ἐλισσαῖος δὲν ἤθελε νὰ τὸν ἀφήσῃ· διότι ἐφοβεῖτο μήπως τῶντι ἀναληφθῆ, καὶ δὲν τὸν ἰδῆ. Ἀνεχώρησαν λοιπὸν καὶ οἱ δύο ἀπὸ τὴν Βαιθήλ καὶ ἦλθον εἰς τὴν Ἱεριχώ. Ἦσαν δὲ καὶ τινὲς Προφῆται καὶ εἶπαν πρὸς τὸν Ἐλισσαῖον: Νὰ ἡξεύρης ὅτι θὰ παραλάβῃ ὁ Θεὸς τὸν διδάσκαλόν σου, τὸν Ἥλιαν. Ἀπεκρίθη πάλιν καὶ πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἐλισσαῖος: Τὸ ἡξεύρω καὶ ἐγώ, ἀλλὰ σιωπᾶτε. Καὶ πάλιν τοῦ λέγει ὁ Ἥλιος: Περίμενε σὺ ἐδῶ, ἕως ὅτου νὰ ὑπάγω ἐγὼ μόνος εἰς τὸν Ἰορδάνην. Ἀπεκρίθη ὁ Ἐλισσαῖος: Νὰ μὴ τὸ δώσῃ ὁ Θεὸς νὰ σὲ ἀφήσω, ἀλλὰ ἔρχομαι καὶ ἐγὼ μαζὺ σου ὄπου ὑπάγῃς. Τότε ἀνεχώρησαν καὶ οἱ δύο ἀπὸ τὴν Ἱεριχώ ἔχοντες μαζὺ των καὶ μίαν συνοδίαν ἀπὸ πενήντα ἀνθρώπους, ὅλους Προφήτας τῶν μερῶν ἐκείνων. Ἐφθασαν λοιπὸν ὅλοι εἰς τὸν Ἰορδάνην καὶ ἐστάθησαν εἰς τὴν ὄχθην αὐτοῦ, θέλοντες νὰ περάσουν τὸν ποταμὸν. Τότε ὁ Προφήτης Ἥλιος ἐκβαλὼν τὴν μηλωτὴν του, τὴν ὁποίαν ἐφοροῦσε πάντοτε, ἐκτύπησε μὲ αὐτὴν τὸν Ἰορδάνην,

καὶ παρευθὺς ἔσταμάτησε τὸ ρεῦμα του, τὰ ὕδατα διηρέθησαν εἰς δύο, καὶ ἐσχηματίσθη μία διάβασις ξηρά. Καὶ οἱ μὲν ἄνθρωποι ἐκεῖνοι οἱ πενήντα, ἀπέμειναν πέραν τοῦ ποταμοῦ· ὁ δὲ Προφήτης Ἡλίας μὲ τὸν Ἐλισσαῖον ἐπέρασαν εἰς τὴν ἄλλην ὄχθην, χωρὶς νὰ βραχῶσιν οἱ πόδες των ὅλως διόλου.

Τότε λέγει ὁ Ἡλίας πρὸς τὸν Ἐλισσαῖον: Ζήτησαι τί χάρισμα θέλεις νὰ λάβῃς ἀπὸ ἐμέ, πρὶν ἀναληφθῶ. Λέγει ὁ Ἐλισσαῖος: Θέλω, τὸ προφητικὸν χάρισμα, ὅπου ἔχεις, νὰ ἔλθῃ διπλοῦν εἰς ἐμένα. Τοῦ λέγει ὁ Ἡλίας: Πάρα πολὺν μεγάλον χάρισμα ἐζήτησες. Πλὴν ἐὰν μὲ ἰδῆς, ὅταν θὰ ἀναληφθῶ, νὰ τὸ λάβῃς αὐτὸ ὅπου ζητεῖς. Ἐκεῖ λοιπὸν ὅπου συνομιλοῦσαν, ἰδοὺ ἔξαφνα καὶ παρουσιάζεται ἓνα ἄρμα πύρινον μὲ τέσσαρας ἵππους πνέοντας πῦρ ἀπὸ τὸ στόμα των, καὶ ἄρπαξε τὸν Προφήτην Ἡλίαν ἀπεμπρὸς ἀπὸ τὸν Ἐλισσαῖον, ὅστις ἐπρόφθασε μόνον καὶ ἔλαβε τὴν μηλωτὴν τοῦ Προφήτου Ἡλίας, ἡ ὁποία ἔπεσεν ἐπάνω του, καὶ σταθεὶς ἔκπληκτος ἔβλεπε τὸν Διδάσκαλόν του ὅπου ἀνέβαινεν εἰς τὸν οὐρανόν. Ἀφ' οὗ δὲ τὸν ἔχασεν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του, ἠθέλησε νὰ ἐπιστρέψῃ ὀπίσω διερχόμενος ἀπὸ τὸν Ἰορδάνην. Καὶ μὲ τὴν μηλωτὴν τοῦ διδασκάλου του ὅπου ἐκρατοῦσεν, ἐκτύπησε μίαν φορὰν τὸν Ἰορδάνην ποταμόν, ἀλλὰ δὲν ἐσχίσθη τὸ ρεῦμα του, καθὼς ἐσχίσθη καὶ εἰς τὸν Ἡλίαν προτιήτερα. Τότε λέγει ὁ Ἐλισσαῖος: Ποῦ εἶνε ὁ Θεὸς τοῦ πατρός μου, τοῦ Ἡλίας; Καὶ κρούσας τὸν Ἰορδάνην δευτέραν φορὰν,

ίδου πάραυτα διεχωρίσθη εἰς δύο τὸ ρεῦμα, καθὼς καὶ ἀπὸ τὸν Ἥλιον, καὶ ἐσχηματίσθη μία διάβασις πάλιν ξηρὰν· καὶ ἐπέρασε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν ἀντιπέραν ὄχθην, χωρὶς νὰ βραχῆ διόλου. Μερικοὶ δὲ προφῆται ἀπὸ τὴν Ἱερικῶ, οἱ ὁποῖοι εἶδον τὸ θαῦμα αὐτὸ ὁποῦ ἐτέλεσεν ὁ Ἐλισσαῖος, εἶπον ὅτι ἀληθινὰ ἐπανεπαύθη τὸ πνεῦμα τοῦ Ἥλιου εἰς τὸν Ἐλισσαῖον.

Διὰ τοῦτο ὁ Ἐλισσαῖος εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἱερικῶ, οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως τὸν προὔπήνησαν μὲ πολλὴν δόξαν καὶ τιμὴν, τὸν προσεκύνησαν, καὶ τὸν παρεκάλεσαν νὰ καθαρῖσῃ τὰ νερὰ τῆς πηγῆς των, ἐξ ἧς ἔπινον, διότι ἦσαν πολὺ βλαπτικὰ καὶ ἐπροξενούσαν νόσους καὶ σειρώσεις, ἐνῶ ἡ πόλις των ἦτο τόσον ὠραία καὶ εἶχεν ὑγιεινοὺς ἀέρας. Ὁ Ἐλισσαῖος εἰσήκουσε τὴν παράκλησίν των, καὶ τοὺς εἶπε νὰ λάβουν μίαν μικρὰν ὑδρίαν καινούργιαν, νὰ τὴν γεμίσουν ἄλας καὶ νὰ τοῦ τὴν φέρουν ἐκεῖ. Λαβὼν δὲ αὐτὴν μετέβη εἰς τὴν πηγὴν τῶν ἀκαθάρτων ἐκείνων ὑδάτων· ἔρριψε μέσα εἰς αὐτὴν τὸ ἄλας, καὶ λέγει: Τάδε λέγει Κύριος. Νὰ εἶνε ἰατρευμένα πλέον τὰ ὕδατα αὐτά. Δὲν θὰ συμβῆ πλέον ἐξ αἰτίας αὐτῶν κανέναν κακόν, καὶ κανεὶς θάνατος· καὶ δὲν θὰ γίνωνται στεῖραι αἱ γυναῖκες ὁποῦ θὰ πίνουν ἀπὸ αὐτά.

Καὶ ἀληθῶς ἔκτοτε τὰ ὕδατα τῆς πηγῆς αὐτῆς ἔγειναν ὑγιεινότερα πλέον, καὶ δὲν ἐπροξένουν καμμίαν βλάβην εἰς τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως. Ἐκτοτε

λοιπὸν εἶνε εὐλογημένα τὰ ὕδατα τῆς Ἱεριχοῦς. Καὶ μέχρι σήμερον ἡ πηγὴ αὕτη ἀναβλύζει ὠραῖον καὶ διαυγέστατον ὕδωρ, εἰς ἀπόστασιν 35 λεπτῶν τῆς ὥρας ἀπὸ τὸ χωρίον Ῥόχα. Καὶ οἱ μὲν ἰδικοὶ μας χριστιανοὶ καλοῦσι τὴν πηγὴν αὐτὴν ἕως τῶρα ὕδατα Ἑλισσαίου, οἱ δὲ ἐντόπιοι Ἄραβες Αἶν-Ἐσσουλιτᾶν.

Ἐν ᾧ δὲ ὁ Ἑλισσαῖος ἀναχωρήσας ἀπὸ τὴν Ἱερικῶ ἀνέβαινεν εἰς τὴν Βαιθήλ, μερικὰ παιδάρια ἐξῆλθον ἀπὸ τὴν πόλιν κατὰ τὴν διάβασίν του καὶ τὸν ἐπεριγελοῦσαν καὶ ἐφώναζαν: Ἀνάβαινε, φαλακρέ· ἀνάβαινε, φαλακρέ. Ταραχθεὶς ὁ Προφήτης ἐγύρισε καὶ τὰ εἶδε· καὶ εἶπε: Τέκνα παρακοῆς καὶ ἀργίας! Καὶ ἰδοὺ ἕξαφνα μὲ τὸν λόγον αὐτὸν ἐβγῆκαν ἀπὸ τὸ δάσος δύο ἄρκτοι καὶ κατεσπάραξαν δύο ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ παιδιά. Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ἀνέβη ὁ Προφήτης εἰς τὸ Καρμήλιον ὄρος· καὶ ἔπειτα ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Σαμάρειαν.

Ἐκ τῶν πολλῶν θαυμάτων τοῦ Προφήτου Ἑλλισαίου τινὰ μὲν, ὡς τὸ ἀνωτέρω, ἀνάγονται εἰς τὴν παρὰ Θεοῦ δοθεῖσαν αὐτῷ χάριν τῆς Δυνάμεως, δι' ἧς ἐτιμῶρει τὴν κακίαν εἰς διόρθωσιν ἄλλων· τινὰ πάλιν εἶνε γεμάτα ἀπὸ τόσῃν φιλανθρωπίαν, καὶ ἀγάπην ἐν γένει πρὸς τὸν πλησίον, ὥστε διεγείρουν τὸν θαυμασμόν, καὶ κινοῦσιν εἰς κατάνυξιν τὸν ἀκούοντα.

Μίαν ἡμέραν ἦλθε πρὸς τὸν Προφήτην μία γυναῖκα χήρα, τῆς ὁποίας πρὸ ὀλίγου εἶχεν ἀποθάνει ὁ σύζυγος. Καὶ οὗτος ἀνήκεν εἰς τὴν τάξιν τῶν

Προφητῶν. Ἡ χήρα αὕτη συναντήσασα τὸν Προφήτην, λέγει πρὸς αὐτόν: Ὁ δοῦλός σου ὁ ἄνδρας μου ἀπέθανε· καὶ σὺ καλὰ γνωρίζεις πόσο ἦτο θεοφοβούμενος. Ἐχρεωστούσαμεν, ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ, καὶ ἦλθε σήμερον ὁ δανειστής νὰ λάβῃ αὐτὸ τὸ χρέος· καὶ ἐπειδὴ δὲν ἔχω νὰ πληρώσω, ζητεῖ νὰ λάβῃ τὰ δύο παιδιά μου, νὰ τὰ ἔχη δούλους του, σύμφωνα μὲ τὸν Νόμον τοῦ Μωϋσέως. Ὁ Ἐλισσαῖος συγκινηθεὶς ἀπὸ τὴν μεγάλην αὐτὴν δοκιμασίαν τῆς χήρας, τῆς λέγει: Τί νὰ σοῦ κάμω, ταλαίπωρε; Πές μου τί πράγματα ἔχεις εἰς τὴν οἰκίαν σου; Δὲν ἔχω τίποτε, ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ, ἀπήντησεν ἡ χήρα. Εἶμαι πάμπτωχος. Μόνον ἓνα δοχεῖον γεμάτο λάδι ἔχω. Τῆς λέγει ὁ Ἐλισσαῖος. Πήγαινε καὶ ζήτησε ἀπὸ τοὺς γείτονάς σου νὰ σοῦ δώσουν μερικὰ δοχεῖα ἄδεια, ὅσα ἠμπορέσουν περισσότερα· καὶ ἀφοῦ τὰ λάβῃς, νὰ κλεισθῆς μόνη σου μὲ τὰ παιδιά σου μέσα εἰς τὴν οἰκίαν σου, καὶ νὰ τὰ γεμίσης αὐτὰ τὰ ἄδεια δοχεῖα ἔλαιον ἀπὸ τὸ δοχεῖον ὁποῦ ἔχεις γεμάτον. Ἡ χήρα ἔπραξε καθὼς τῆς εἶπεν ὁ Προφήτης. Τὰ παιδιά της ἐκρατοῦσαν τὰ ἄδεια ἐκεῖνα δοχεῖα, καὶ αὐτὴ τὰ ἐγέμιζεν ἔλαιον κατὰ σειρὰν ἀπὸ τὸ ἰδικόν της δοχεῖον. Καὶ τὰ ἐγέμισεν ὅλα. Τότε λέγει εἰς τὰ παιδιά της: Φέρετε καὶ ἄλλο δοχεῖον ἀκόμη νὰ τὸ γεμίζω· διότι τὸ δοχεῖον μας ἔχει λάδι ἀκόμη. Δὲν ἔχομεν ἄλλο, μητέρα μου, εἶπαν τὰ παιδιά. Καὶ πάραυτα τὴν στιγμήν ἐκείνην ἐτελείωσε καὶ τὸ ἔλαιον τοῦ ἰδικοῦ της δοχείου. Τότε ἡ χήρα γεμάτη ἀπὸ χαρὰν ἔσπευσε

καὶ ἀνήγγειλε τὸ θαῦμα αὐτὸ εἰς τὸν Ἐλισσαῖον, ὅστις τῆς εἶπε: Πήγαινε τώρα, πώλησε τὸ ἔλαιον καὶ πλήρωσε τὸ χρέος σου, διὰ νὰ γλυτώσης τὰ παιδιὰ σου.

Ἡ χήρα πιστῶς ἀκολουθοῦσα τὰς συμβουλὰς τοῦ Ἐλισσαίου, τὸν ὁποῖον ἐπιστευσεν ὡς ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ, καὶ ὡς ἓνα θαυματουργόν, ἔκαμε καθὼς τῆς εἶπεν ὁ Προφήτης. Ἐπλήρωσε τὸ χρέος τῆς, καὶ τῆς ἔμεινε καὶ ἄρκετὸν ἀκόμη ἔλαιον, διὰ νὰ διαθρέψη τὰ παιδιὰ τῆς, ἵνα ζήσῃ καὶ αὐτή.

Συγκινητικώτατον ὁμοίως εἶνε καὶ τὸ ἐπεισόδιον μεταξὺ τοῦ ἐνδόξου αὐτοῦ Προφήτου καὶ τῆς Σωμανίτιδος γυναικὸς ἡ ὁποία ἦτο ἄτεκνος, ὅπερ διηγεῖται ἐν ἐκτάσει ἡ ἅγια Γραφή, προξενεῖ δὲ μεγάλην κατάνυξιν εἰς τὸν ἀκούοντα, ὅστις θαυμάζει ἐξ ἑνὸς μὲν τὴν μεγάλην συμπάθειαν καὶ φιλανθρωπίαν τοῦ Προφήτου, ἐξ ἄλλου δὲ τὴν μεγάλην θαυματουργὸν αὐτοῦ δύναμιν.

Ἡ εὐσεβὴς αὐτὴ καὶ φιλόθεος γυνὴ ἡλικιωμένη οὖσα ἐφιλοξένησε ποτε τὸν Ἐλισσαῖον πολλὰς ἡμέρας εἰς τὸν οἶκόν τῆς. Καὶ λέγει μίαν ἡμέραν εἰς τὸν ἄνδρα τῆς: Κύριέ μου, ἐγνώρισα ὅτι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ὅπου φιλεῦομεν εἰς τὴν τράπεζάν μας τόσας ἡμέρας, εἶνε ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ. Ἄς τοῦ ἐτοιμάσωμεν ἓνα δωμάτιον ἐπάνω εἰς τὸ ὑπερῶον, νὰ μένη καὶ νὰ κοιμᾶται ἐκεῖ, νὰ τὸν ἔχωμεν πάντοτε μαζί μας. Καὶ ἔτσι ἔγεινε. Καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ ὁ Προφήτης τὴν νύκτα

ἐκείνην. Καὶ τὸ πρῶτὸ λέγει πρὸς τὸν ὑπηρέτην τοῦ τὸν Γιεζὶ. Φώναξε τὴν γυναῖκα αὐτὴν τὴν φιλόξενον. Καὶ ἐπαρουσιάσθη ἡ Σωμανίτις ἐνώπιόν του. Καὶ τῆς λέγει ὁ Προφήτης: Τί χάριν θέλεις νὰ σοῦ κάμω, διὰ τὸ καλὸ ὅπου μοῦ ἔκαμες; Θέλεις νὰ σοῦ συστήσω καμμίαν ὑπόθεσιν σου εἰς τὸν βασιλέα ἢ εἰς τὸν ἀρχιστράτηγόν σου; Εὐχαριστῶ, εἶπεν ἡ γυνή. Τότε λέγει ὁ Γιεζὶ πρὸς τὸν Ἐλισσαῖον. Ἡ γυναῖκα αὐτὴ δὲν ἔχει τέκνα, αὐθέντα, εἶνε στεῖρα καὶ ὁ σύζυγός της εἶνε γέρων. Τότε λέγει ὁ Ἐλισσαῖος πρὸς τὴν γυναῖκα τὴν Σωμανίτιδα: Ἀλήθειαν σοῦ λέγω· θὰ ἀποκτήσης υἱόν. Νὰ γίνῃ ὁ λόγος σου, ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ, εἶπε ἡ γυνή. Τῶντι ἡ στεῖρα ἐκείνη καὶ γερόντισσα συνέλαβε κατόπιν καὶ ἐγέννησε παιδίον ἀρσενικόν.

Ἐπέρασε καιρὸς καὶ ἐμεγάλωσε τὸ παιδίον. Καὶ μίαν ἡμέραν ἐπῆγε νὰ συναντήσῃ τὸν πατέρα του εἰς τοὺς ἀγρούς, ὅπου ἐθέριζε μὲ τοὺς θεριστάς. Καὶ ἐπειδὴ ἦτο μέγαλον καῦμα, τοῦ ἦλθεν ἔξαφνα μία ζάλη καὶ ἄρχισε νὰ φωνάζῃ· Ἄχ τὸ κεφαλάκι μου! τὸ κεφαλάκι μου! Τότε διέταξεν ὁ πατέρας του ἕναν ἀπὸ τοὺς θεριστάς νὰ λάβῃ τὸ παιδίον· ὁ ὁποῖος βαστάζων αὐτὸ ἀναίσθητον τὸ ἐπῆγεν εἰς τὴν μητέρα του. Πόσον πόνον θάρρεῖτε νὰ ἐπῆρεν ἡ μητέρα τοῦ παιδίου! Τὸ ἔβαλεν εἰς τὰ γόνατά της καὶ τὸ ἐκοίμησε διὰ νὰ συνέλθῃ. Ἀλλὰ ἕως τὸ μεσημέρι ἀπέθανε τὸ παιδίον. Τότε θρηνοῦσα καὶ κλαίουσα ἡ γυναῖκα, ἀλλὰ πιστεύουσα εἰς τὸν Θεὸν μὲ ὅλην τὴν καρδίαν της, καὶ εἰς τὴν χάριν τοῦ Ἐλισσαίου, τὸν ὁποῖον

ἐφιλοξένει, τὸ ἐπῆρε νεκρὸν καὶ τὸ ἀπέθεσεν εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ Προφήτου ἐπάνω εἰς τὴν κλίνην του.

Καὶ ἀμέσως ἐπορεύθη εἰς τὸ Καρμήλιον ὄρος εἰς συνάντησίν του. Καὶ ὡς τὴν εἶδεν ὁ Ἐλισσαῖος, λέγει πρὸς τὸν ὑπηρέτην του τὸν Γιεζι. Τρέξε καὶ χαιρέτισε τὴν Σωμανίτιν ὅπου ἔρχεται καὶ εἶπέ της τὰς εὐχὰς μου δι' αὐτὴν καὶ διὰ τὸν ἄνδρα της καὶ διὰ τὸ τέκνον των καὶ ὀδήγησέ την ἐδῶ. Ἔσπευσε λοιπὸν ὁ Γιεζι καὶ ὠδήγησεν αὐτὴν πρὸς τὸν Ἐλισσαῖον, ἐπάνω εἰς τὸ ὄρος. Καὶ ἐκείνη ἔπεσεν ἀμέσως μὲ κλαυθμούς εἰς τοὺς πόδας του, ὁ δὲ Γιεζι ἤθελε νὰ τὴν ἐμποδίση, νὰ μὴ στενοχωρῆ τὸν αὐθέντη του· ἀλλ' ὁ Ἐλισσαῖος ὅπου εἶχε πολὺ πονετικὴν τὴν καρδίαν του, λέγει: Ἄφησέ την· ὅτι ἡ ψυχὴ της εἶνε πολὺ σπαραγμένη ἀπὸ τὸ πένθος ὅπου τὴν εὐρῆκε. Τότε τοῦ ἀνήγγειλεν ἡ γυνὴ μὲ πόνον τὸν θάνατον τοῦ παιδίου της. Ὁ δὲ Ἐλισσαῖος συγκινηθεὶς εἰς ἄκρον δίδει ἀμέσως τὴν βακτηρίαν του εἰς τὸν Γιεζι νὰ τρέξῃ ἀμέσως εἰς τὸν οἶκον τῆς Σωμανίτιδος, χωρὶς νὰ σταθῆ πουθενά, καὶ νὰ ἐγγίσῃ μὲ αὐτὴν τὴν βακτηρίαν τὸν νεκρὸν τοῦ παιδίου. Ἄνεχώρησε πάραυτα ὁ Γιεζι. Ἀλλ' ἡ μητέρα τοῦ παιδίου ἔχουσα ὅλας τὰς ἐλπίδας της εἰς τὴν θαυματουργὸν δύναμιν τοῦ Προφήτου, ἐπέμενε μὲ δάκρυα παρακαλοῦσα αὐτὸν νὰ ἔλθῃ ὁ ἴδιος. Τότε ὁ Ἐλισσαῖος συγκινηθεὶς ἀπὸ τὰς ὀδυνηρὰς ἐκεῖνας παρακλήσεις τῆς μητρὸς ἀνεχώρησεν ἀμέσως νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν φιλόξενον οἰκίαν της· τὸν ἠκολούθει δὲ καὶ ἐκείνη· Ἀλλ' ὁ Γιεζι ἔφθασε προτιήτερα ἀπὸ

αυτούς. Καὶ ἐγγίσας τὴν ράβδον τοῦ Ἐλισσαίου εἰς τὸν νεκρὸν εἶδεν ὅτι δὲν ἔγινε κανένα σημεῖον. Δὲν ἤκούσθη καμμία φωνή, καμμία ἀκρόασις. Τὸ παιδίον ἦτο νεκρὸν. Ἐνῶ δὲ ὁ Γιεζὶ ἔτρεξε νὰ ἀναγγεῖλῃ εἰς τὸν Προφήτην ὅτι δὲν ἐσηκώθη τὸ παιδάριον, ἰδοὺ ἔφθασε καὶ οὗτος καὶ εὗρεν ἀληθῶς αὐτὸ ἀπαθαμένον, ἐπάνω εἰς τὴν κλίνην, ὅπου ἐκοιμᾶτο συνήθως ὁ Προφήτης. Βαθυτάτη συγκίνησις κατέλαβε τὴν ἀπαλὴν καρδίαν τοῦ φιλανθρώπου Προφήτου. Ἡ εὐσπλαχνος ψυχὴ τοῦ Ἐλισσαίου συνεσπαράχθη πρὸς τὸ θέαμα τοῦ νεκροῦ παιδαρίου, τὸ ὁποῖον μὲ τὰς εὐχὰς του εἶχε χαρίσῃ εἰς τὴν στείραν μητέρα νὰ τὸ ἔχη συντροφίαν καὶ παρηγορίαν.

Κλείει ἀμέσως τὴν θύραν τοῦ δωματίου, ἀπομείνας μόνος του, γονατίζει, καὶ ἀρχίζει νὰ παρακαλῇ τὸν Θεόν. Μετὰ μίαν δὲ ἐκτενῆ προσευχὴν ὅπου ἔκαμεν, ἔρχεται καὶ κατακλίνεται δίπλα εἰς τὸ νεκρὸν παιδίον. Θέτει τὸ στόμα του εἰς τὸ στόμα τοῦ παιδίου, τοὺς ὀφθαλμοὺς του εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ παιδίου, τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὰς χεῖρας τοῦ παιδίου, καὶ συσφίγγει τὸν νεκρὸν καὶ συγκοιμᾶται μὲ αὐτόν. Μετ' ὀλίγον ἄρχισε τῶντι νὰ ζεσταίνεται ἡ σὰρξ τοῦ νεκροῦ παιδαρίου. Τότε ἐγείρεται ὁ Προφήτης καὶ κάμνει ὀλίγα βήματα ἐντὸς τῆς οἰκίας· καὶ πάλιν ἀναβαίνει εἰς τὸ ὑπερῶν ὅπου ἦτο ὁ νεκρός, καὶ ἐπανελάβε πάλιν αὐτό, ἐναγκαλισθεὶς αὐτόν καὶ ἐπισυναφθεὶς μὲ αὐτόν· καὶ τὸ ἐπανελάβεν αὐτὸ ἕως ἐπτὰ φοράς. Καὶ

ίδου πάραυτα ἄνοιξε τὰ ματάκια του τὸ νεκρὸν παιδίον. Τότε ἐφώνησεν ὁ Προφήτης τὸν Γιεζὶ καὶ τοῦ εἶπε μὲ χαρὰν νὰ σπεύσῃ νὰ καλέσῃ τὴν μητέρα τοῦ παιδίου, πρὸς τὴν ὁποίαν ἐλθοῦσαν εἶπεν ὁ Ἑλισσαῖος: Λάβε τὸ παιδί σου ζωντανόν, φιλόξενος γύναι, καὶ μὴ κλαίῃς πλέον. Ὡ χαρὰ τῆς μητρὸς τὴν στιγμήν ἐκείνην! Κλαίουσα ἀπὸ τὴν χαρὰν τῆς ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Προφήτου καὶ τὸν ἐπροσκύνησε, βαλοῦσα μετάνοιαν ἕως τὴν γῆν ἀπὸ τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς, εὐλογοῦσα τὸν Θεὸν καὶ τὸν θαυματουργὸν Προφήτη τῆς.

Μετὰ τὸ ἐξαισίον αὐτὸ θαῦμα ὁ ἔνδοξος Προφήτης ἐπανῆλθεν εἰς τὰ Γάλγαλα. Καὶ κάμνει ἐκεῖ ἄλλο μέγιστον ὡσαύτως τεράσιον. Πεῖνα μεγάλη ἦτο τὰς ἡμέρας ἐκείνας εἰς τὰ Γάλγαλα· καὶ οἱ Προφῆται ὅπου εὐρίσκοντο ἐκεῖ, ὅταν ἔμαθον ὅτι ἦλθεν ὁ Ἑλισσαῖος, ἔτρεξαν ὅλοι καὶ τὸν περιεκύκλωσαν, ἀπηλπισμένοι ἀπὸ τὴν πεῖναν. Τότε λέγει ὁ Ἑλισσαῖος πρὸς τὸν Γιεζὶ: Λάβε τὸν μέγαν λέβητα καὶ βράσε φαγητὸν νὰ φιλεύσωμεν τοὺς Προφήτας. Καὶ ἐξῆλθεν ἔξω εἰς τὰ χωράφια ὁ Γιεζὶ νὰ συνάξῃ χόρτα. Εὗρε δὲ ἐκεῖ μίαν ἄμπελον καὶ ἐμβῆκε μέσα καὶ ἐσύναξεν ἓνα φαρμακερὸν ἀγριόχορτον τολύπην καλούμενον, μίαν ποδιὰν γεμάτην. Καὶ ἐπιστρέψας τὸ ἔρριψε μέσα εἰς τὸν λέβητα τὸ ἀγριόχορτον ἐκεῖνο καὶ ἔβρασε, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ ὅμως ὅτι εἶναι φαρμακερὸν.

Καὶ ἐκάλεσε κατόπιν τοὺς προφήτας νὰ φάγουν. Τότε ἐκεῖνοι, ἐνῶ ἐκάθησαν νὰ φάγουν, ἰδόντες τὸ ἀγριόχορτον τὸ φαρμακερὸν ὅπου τὸ ἐγνώριζαν, ἐφώναξαν· Μὴ τρώγετε, ἀδελφοί, εἶνε θανατηφόρον· θάνατος ὑπάρχει μέσα εἰς τὸν λέβητα, ὧ ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ. Τότε χωρὶς νὰ ταραχθῆ διόλου ὁ Ἐλισσαῖος λέγει πρὸς αὐτοὺς· Λάβετε ἄλευρον καὶ ρίψατέ το μέσα εἰς τὸν λέβητα.

Καὶ λέγει πρὸς τὸν Γιεζὶ: Τώρα δὸς τους νὰ φάγη ὁ κόσμος ὁ πεινασμένος. Καὶ ἔφαγον ὅλοι, καὶ δὲν ἔπαθον τίποτε. Μετ' ὀλίγον νὰ καὶ ἔρχεται ἓνας ἄνθρωπος καὶ προσφέρει εἰς τὸν Ἐλισσαῖον εἴκοσι κριθίνα ψωμῖα καὶ μίαν παλάθην σύκων. Καὶ λέγει ὁ Προφήτης πρὸς τὸν Γιεζὶ: Δὸς εἰς τὸν κόσμον τὸν πεινασμένον νὰ φάγουν. Καὶ λέγει ὁ Γιεζὶ: Τί θὰ κάμη, αὐθέντα, αὐτὸ τὸ ὀλίγον εἰς τόσον κόσμον, ὅπου εἶνε ἕως ἑκατὸν ἄνθρωποι; Λέγει πάλιν ὁ Ἐλισσαῖος· Δὸς τους, σοῦ λέγω, νὰ φάγουν· διότι τάδε λέγει ὁ Κύριος. Θὰ χορτάσουν ὅλοι καὶ θὰ περισσεύσουν ἀκόμη ἀρκετὰ ψωμῖα. Καὶ ἀληθῶς ἔφαγον ὅλοι καὶ ἐχόρτασαν καὶ ἐπερίσσευσαν ἀκόμη ψωμῖα. Ἀκούσατε ἄλλο θαῦμα.

Εἰς Συρίαν ἦτο ἓνας βασιλεὺς, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἀρχιστράτηγον ἓνα ἀνδρεῖον πολεμιστὴν Νεεμὰν καλούμενον, ὅστις ὅμως ἦτο λεπρὸς εἰς τὸ πρόσωπον, ἡ ὁποία ἀσθένεια πολὺ τὸν ἐβασάνιζεν· Εἶχε δὲ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του μίαν αἰχμάλωτον Ἑβραίαν. Μίαν

ἡμέραν δὲ βλέπουσα αὕτη τὸν αὐθέντην της στενοχωρημένον ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν, εἶπε πρὸς τὴν κυρίαν της, τὴν γυναῖκα τοῦ Νεεμάν: Ἐάν ἤθελεν εἶνε ὁ αὐθέντης μου εἰς τὴν Σαμάρειαν, ἤθελεν εἶνε τώρα θεραπευμένος. Τότε ἐκείνη λέγει εἰς τὸν ἄνδρα της τὸν Νεεμάν, ὅτι αὐτὸ καὶ αὐτὸ μοῦ εἶπεν ἡ σκλάβα μας, ὅτι ἂν ἦσουν εἰς τὴν Σαμάρειαν θὰ ἦσουν τώρα ἰατρευμένος. Τότε ὁ Νεεμάν, παρουσιάζεται εἰς τὸν βασιλέα καὶ τοῦ λέγει: Παρακαλῶ σε, βασιλεῦ, δός μου ἄδειαν νὰ ὑπάγω εἰς τὴν Σαμάρειαν νὰ ἰατρευθῶ. Ὁ βασιλεὺς τοῦ δίδει ἀμέσως τὴν ἄδειαν, καὶ προσέτι δέκα τάλαντα ἄργυρον, ἤγουν χίλιαις πενήντα λίτραις ἀργύρου καὶ ἕξ χιλιάδες φλωρία, καὶ δέκα ἐνδυμασίας καινουργεῖς καὶ προσέτι καὶ γράμμα βασιλικὸν συστατικὸν πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Σαμάρειας.

Σηκόνεται λοιπὸν ὁ Νεεμάν καὶ πηγαίνει εἰς τὴν Σαμάρειαν, καὶ παρουσιάζεται ἀμέσως εἰς τὸν βασιλέα τῆς Σαμαρείας. Καὶ καθὼς τὸν εἶδεν ἐκεῖνος ἔτσι λεπρόν, διέρρηξε τὰ ἱμάτιά του ἀπὸ τὴν στενοχωρίαν του, καὶ εἶπε πρὸς τὸν Νεεμάν· μήπως εἶμαι ἐγὼ Θεὸς καὶ σὲ ἔστειλεν ὁ βασιλεὺς πρὸς ἐμένα νὰ σὲ ἰατρεύσω; Ἐδιάβασε καὶ τὸ γράμμα τοῦ βασιλέως τῆς Συρίας, καὶ εἶχε μεγάλην θλίψιν ὁ βασιλεὺς τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καὶ δὲν ἤξευρε τί νὰ κάμη δι' ὅσα τὸν ἐπαρακαλοῦσεν ὁ βασιλεὺς. Τότε ἤκουσεν ὁ Προφήτης Ἐλισσαῖος ὅπου ἦτο ἐκεῖ, πῶς ὁ βασιλεὺς διέρρηξε τὰ ἱμάτιά του ἀπὸ τὴν θλίψιν του.

Καὶ τοῦ παρήγγειλε· διατί λυπεῖσαι, βασιλεῦ; Ἄς ἔλθῃ εἰς ἐμένα νὰ τὸν ἰατρεύσω, διὰ νὰ γνωρίσῃ ὅτι μέγας Θεὸς εἶνε εἰς τὸ γένος μας. Ἐσηκώθη λοιπὸν ὁ ἄρχων Νεεμὰν καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Προφήτου Ἐλισσαίου, καὶ ἐστάθη ἔξω, εἰς τὴν θύραν, ἀναμένων, ὡς ἀρχιστράτηγος ὁποῦ ἦτο μέγας καὶ ὀνομαστός, νὰ ἐξέλθῃ ἔξω ὁ Προφήτης νὰ τὸν προῦπαντήσῃ. Ὁ δὲ Ἐλισσαῖος τοῦ ἐμήνυσε μὲ τὸν ὑπηρέτην του τὸν Γιεζί, νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν Ἰορδάνην νὰ κάμῃ ἐπὶ λουτρὰ μέσα εἰς τὸ ρεῦμά του καὶ θὰ καθαρισθῇ ἀμέσως ἀπὸ τὴν κακὴν ἀσθένειαν. Καὶ ὡς τὸ ἤκουσεν ὁ Νεεμὰν, ἐθυμώθη, καὶ εἶπεν: Ἐγὼ ἐθάρρῳσα νὰ ἔβγῃ ἔξω νὰ μὲ εὐλογήσῃ εἰς τὸ πρόσωπον καὶ νὰ ἰατρευθῶ· καὶ αὐτὸς μὲ στέλλει νὰ ὑπάγω εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν νὰ λουσθῶ; Καὶ μήπως δὲν ὑπάρχουν καὶ ἄλλοῦ ποτάμια καλλίτερα ἀπὸ τὸν Ἰορδάνην; Δὲν εἶνε εἰς τὴν Συρίαν ὁ Ἀρβανᾶς καὶ ὁ Φαφάρ, τὰ δύο ποτάμια τῆς Δαμασκοῦ, καλλίτερα ἀπὸ τὸν Ἰορδάνην; Ἐγὼ θὰ ὑπάγω ἐκεῖ νὰ λουσθῶ.

Καὶ ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Συρίαν τὴν πατρίδα του ὠργισμένος. Τότε τοῦ λέγουν οἱ ὑπηρέται του· καὶ τί σπουδαῖον λόγον, αὐθέντα, σοῦ εἶπεν ὁ Προφήτης καὶ δὲν ἀποφασίζεις νὰ τὸν κάμῃς; Τί μέγalon πρᾶγμα εἶνε τάχα αὐτὸ ὁποῦ σοῦ εἶπε; Πήγαινε, αὐθέντα, εἰς τὸν Ἰορδάνην νὰ λουσθῆς. Δὲν παθαίνεις τίποτε. Ἦκουσεν ὁ Νεεμὰν τοὺς ὑπηρέτας του καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸν Ἰορδάνην καὶ ἐλούσθη ἐπὶ

φοραῖς· καὶ παρευθὺς ἐκαθαρίσθη ἀπὸ τὴν λέπραν, καὶ ἔγινε τὸ πρόσωπόν του τρυφερὸν ὡς τοῦ μικροῦ παιδίου.

Τὸ μέγα αὐτὸ θαῦμα προεικόνιζε τὸ ἅγιον Βάπτισμα, ὁποῦ ἔμελλε νὰ καθαρῖζη τοὺς χριστιανοὺς πνευματικῶς ἀπὸ τὰ ἠθικὰ τῆς ψυχῆς των ἁμαρτήματα, ἀνακαινίζον αὐτούς.

Ὁ Νεεμὴν λοιπὸν καθαρῖσθεις πλέον ἀπὸ τὴν φοβερὰν νόσον ἔσπευσεν εἰς ἀπάντησιν τοῦ Προφήτου διὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ. Ἦλθε δὲ εἰς τὴν Σαμάρειαν, εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἑλισσαίου· τοῦ ἐξέφρασε τὴν βαθύτατην εὐγνωμοσύνην του, καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ δεχθῆ μερικὰ δῶρα, τὰ ὁποῖα, καθὼς εἶπαμεν, ἐπῆρε μαζί του, ὅταν εἶχεν ἔλθει ἀπὸ τὴν Δαμασκόν. Ἄλλ' ὁ Ἑλισσαῖος δὲν ἠθέλησε καμμίαν ἀμοιβὴν διὰ τὴν θείαν δωρεάν· ηὐχήθη δὲ μόνον καὶ εὐλόγησε τὸν Νεεμὴν, ὅστις ἀνεχώρησε καίρων καὶ ἀγαλλόμενος. Ἄλλως δὲ ὁ Ἑλισσαῖος δὲν εἶχεν ἀνάγκην ἀπὸ χρήματα· διότι ἐζοῦσε μίαν ζωὴν ὅλως διόλου ἀσκητικὴν, ἄσκειος καὶ ἀμαγείρευτος διάγων πάντοτε ὡσάν ἓνας ἄϋλος. Ὁ Γιεζὶ ὅμως ὁ ὑπηρέτης του κυριευθεὶς ἔξαφνα ἀπὸ ἓνα φοβερὸν πάθος φιλαργυρίας καὶ πλεονεξίας ἐγόγγυσε καὶ ἠγανάκτησε κατὰ τοῦ κυρίου του, ὅστις δὲν ἐδέχθη τὰ δῶρα ἐνὸς πλουσίου καὶ ἄρχοντος. Καὶ ἂν δὲν εἶχε ἀνάγκην αὐτός, ἔλεγε, δὲν τὰ ἔδιδεν εἰς ἐμένα ὁποῦ τὸν ὑπηρετῶ;

Τρέχει λοιπόν κατόπιν καὶ προφθάνει τὸν Νεεμάν εἰς τὸν δρόμον καὶ τὸν σταματᾷ. Καὶ τοῦ λέγει: Αὐτὴν τὴν ὥραν, αὐθέντα, ἦλθον εἰς τὸν οἶκόν μας δύο παιδάκια καὶ τέκνα προφήτου, καὶ μὲ ἔστειλεν ὁ κύριός μου νὰ μοῦ δώσης τάλαντον ἀργυρίου καὶ δύο ἐνδυμασίας διὰ τὰ παιδάκια αὐτά. Ὁ Νεεμάν εὐχαριστηθεὶς, διότι παρουσιάσθη εὐκαιρία νὰ δείξῃ μὲ μεγαλοδωρεὰν τὴν εὐγνωμοσύνην του πρὸς τὸν Ἑλισσαῖον, βγάζει καὶ δίδει ἀμέσως εἰς τὸν Γιεζί δύο τάλαντα ἀντὶ ἐνὸς μέσα εἰς δύο σακκούλαις, καὶ δύο ὠραίας ἐνδυμασίας. Ὁ φιλάργυρος ὑπηρέτης ἔλαβεν αὐτὰ ἀμέσως καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν. Τοῦ λέγει ὁ Ἑλισσαῖος, ὁ ὁποῖος φωτισμένος ἐξ ἁγίου Πνεύματος ἐγνώρισεν ὅσα ἔκαμεν ὁ Γιεζί. Ἀπὸ ποῦ ἔρχεσαι Γιεζί; Δὲν ἐπῆγα πουθενά, αὐθέντα. Ὁ Γιεζί δὲν γυρίζει ἐδῶ καὶ ἐκεῖ. Τοῦ λέγει πάλιν ὁ Ἑλισσαῖος: Διατί ψεύδεσαι; Δὲν ἐπῆγες ἐσὺ τῶρα δά, εἰς συνάντησιν τοῦ ἀναχωρήσαντος Νεεμάν καὶ τοῦ εἶπες ψεύματα, ἐκ μέρους μου τάχα, καὶ σοῦ ἔδωκε χρήματα καὶ φορέματα; Ὁ Γιεζί τὰ ἔχασεν ἀπὸ τὸν τρόπον του. Ἐψεύδετο ὁ ἀναίσχυντος ἐνώπιον τοῦ Προφήτου. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἐφάνης, τοῦ λέγει ὁ Ἑλισσαῖος, ἐπειδὴ ἐφάνης παρήκοος καὶ ψεύστης καὶ φιλάργυρος, ἡ λέπρα τοῦ Νεεμάν νὰ κολλήσῃ ἐπάνω σου, εἰς ἐσένα καὶ εἰς τὴν γενεάν σου εἰς αἰῶνας αἰώνων. Καὶ ἰδοὺ πάραυτα ὁ Γιεζί ἔγινε λεπρὸς ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, καὶ ἄσπρισε τὸ δέρμα του ὡσὰν χιόνι. Αὐτὸ παθαίνουν οἱ

πονηροὶ δοῦλοι, ὅσοι ἔξαπατοῦν καὶ κλέπτουν τοὺς αὐθέντας των κυριευόμενοι ἀπὸ φιλαργυρίαν.

Εἰς καιρὸν τοῦ Ἐλισσαίου τοῦ Προφήτου ὑπῆγαν μερικοὶ ἐργᾶται εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ νὰ κόψωσι ξύλα· ὑπῆγε δὲ καὶ ὁ Ἐλισσαῖος μὲ ἐκείνους· ἐκεῖ δὲ ὁποῦ ἔκοπτον τὰ ξύλα, ἔπεσεν ἀπὸ τὸ στυλιάρι ὁ σιδηροῦς πέλεκυς μέσα εἰς τὸν ποταμόν. Ἔβαλε φωνὴν ἀμέσως ὁ ἄνθρωπος ὁποῦ ἐκρατοῦσε τὸν πέλεκυν καὶ ἔκοπτε. Τότε ὁ Προφήτης Ἐλισσαῖος λαβὼν τὸ στυλιάριον, ἔτοποθέτησεν αὐτὸ εἰς τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ, καὶ εἶπε· Δεῖξε θαῦμα, Θεέ μου. Καὶ παρευθὺς ἀνεπήδηξεν ὁ σιδηροῦς πέλεκυς ἀπὸ τὸ βάθος τοῦ ποταμοῦ καὶ ἐμβῆκε μόνος του εἰς τὸ στυλιάριον εἰς τὸ μέσον, καὶ ἔγινεν ὡσὰν ἓνας Σταυρός. Αὐτὸ τὸ θαῦμα ἦτο προεικόνισμα τοῦ Ἁγίου Βαπτίσματος, καὶ τοῦ τιμίου Σταυροῦ, καθὼς τὸ λέγει καὶ ὁ ἅγιος Κοσμᾶς ὁ ὑμνογράφος εἰς ἓνα τροπάριον τοῦ Κανόνος τῆς Ὑψώσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ: «Ὁ βυθῶ κολπωσάμενος, τέμνουσαν ἐνέδωκεν Ἰορδάνης ξύλω, τῷ Σταυρῶ καὶ τῷ Βαπτίσματι, τὴν τομὴν τῆς πλάνης τεκμαιρόμενος». Ἦγουν ὁ Ἰορδάνης ποταμός, ὁποῦ ἐδέχθη μέσα του τὴν τέμνουσαν, δηλαδὴ τὸ σίδηρον ὁποῦ ἔκοπτε, πάλιν τὸ ἔδωκεν ὀπίσω εἰς τὸ ξύλον του. Ἐσήμαινε δὲ αὐτό, ὅτι καθὼς μὲ τὸν πέλεκυν ἔκοπταν τὰ ξύλα, ἔτσι ἐκόπη μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Σταυροῦ καὶ τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος ἡ πλάνη τῶν εἰδώλων, ἡ πολύθεος εἰδωλολατρία.

Τοιαύτην δύναμιν θαυμάτων ἔλαβεν ὁ Προφήτης Ἐλισσαῖος, ἀδελφοί. Ἀλλὰ προσέχετε ἀκόμη νὰ ἀκούσητε καὶ ἄλλα ὠραῖα καὶ χαριέστατα θαύματά του.

Ὁ μέγας οὗτος Προφήτης, πλὴν τῆς μεγάλης του φιλανθρωπίας πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, ἀγαποῦσε πολὺ καὶ τὴν πατρίδα του, καὶ πολλὰς φορές τὴν ἐπροστάτευε καὶ τὴν ἔσωσεν ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς της. Μίαν φοράν ἐξεστράτευσεν ἐναντίον τῆς Σαμαρείας ὁ βασιλεὺς τῆς Συρίας. Ὁ δὲ Προφήτης μὲ τὸ χάρισμα τὸ προφητικόν του ἐμάνθανεν ὅλα τὰ σχέδια τοῦ βασιλέως τῆς Συρίας, καὶ τὰ ἔκαμνε γνωστὰ εἰς τὸν βασιλέα του· ὅστις μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ἐπροφυλάττετο ἀπὸ ὅλας τὰς ἐνέδρας τῶν ἐχθρῶν του. Μίαν φοράν τοῦ λέγει ὁ Ἐλισσαῖος· Φυλάξου νὰ μὴ περάσης μὲ τὸ στράτευμά σου ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ μέρος, διότι ἐκεῖ ἔχει ἐνέδραν ὁ βασιλεὺς τῆς Συρίας, νὰ ἐπιπέσῃ ἔξαφνα ἐναντίον σου καὶ νὰ σὲ ἀφανίσῃ. Ὁ βασιλεὺς ἔκουσε τὸν Ἐλισσαῖον· καὶ ἔτσι ἐσώθη. Αὐτὸ ἐπανελήφθη δύο καὶ τρεῖς φορές. Τότε ὁ βασιλεὺς τῆς Συρίας γεμάτος ἀπὸ θυμὸν καὶ ὀργὴν φωνάζει τοὺς στρατηγοὺς του καὶ τοὺς λέγει· Δὲν μοῦ λέγετε, παρακαλῶ, ποῖος ἀπὸ σᾶς μὲ προδίδει εἰς τὸν ἐχθρόν μου καὶ ματαιώνονται ὅλα τὰ σχέδια καὶ ἀριστουργήματά μου; Τότε ἓνας ἀπὸ αὐτοὺς λαμβάνει τὸν λόγον μὲ θάρρος πολὺ, καὶ τοῦ λέγει. "Ὁχι, βασιλεῦ, ὄχι. Κανένας ἀπὸ ἡμᾶς δὲν σὲ προδίδει. Ἀλλ' ὁ Προφήτης Ἐλισσαῖος τὰ γνωρίζει ὅλα τὰ σχέδιά σου,

καὶ τὰ λόγια σου ἀκόμη ὅσα θὰ εἶπης ὀλομόναχος μέσα εἰς τὸν κοιτῶνά σου, καὶ τὰς σκέψεις σου· αὐτὸς εἶνε Προφήτης τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ τὰ φανερῶνει ὅλα εἰς τὸν βασιλέα του.

Καὶ ἀποστέλλει ἀμέσως μίαν μεραρχίαν στρατοῦ καὶ ἄρματα καὶ ἵππεῖς καὶ περιεκύκλωσαν τὴν πόλιν Δωραεῖμ, νὰ συλλάβουν τὸν Προφήτην. Λίαν πρωὶ σηκώνεται ὁ ὑπηρέτης τοῦ Προφήτου καὶ βλέπει ὅτι ἡ πόλις ἦτο περικυκλωμένη ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς. Καὶ λέγει εἰς τὸν Ἐλισσαῖον. Ἄχ! αὐθέντα μου, μᾶς πολιορκοῦν. Τί θὰ κάμωμεν; Μὴ φοβῆσαι, λέγει ὁ Ἐλισσαῖος· ὅτι περισσότερος στρατὸς εἶνε μαζί μας ἀπὸ ὅσους εἶνε μὲ ἐκείνους. Καὶ ἔκαμε προσευχὴν ἀμέσως ὁ Ἐλισσαῖος καὶ εἶπε: Κύριε, ἄνοιξον τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ὑπηρέτου μου νὰ ἰδῇ καλά. Καὶ εἶδε τότε ἀληθῶς ὁ ὑπηρέτης τοῦ Προφήτου, ὅτι τὸ βουνὸν ὅλον ἦτο γεμάτον ἀπὸ ἵππεῖς, καὶ ἓνα ἄρμα πύρινον ὑπῆρχε γύρω ἀπὸ τὸν Ἐλισσαῖον. Καὶ ἔκαμε ἄλλην προσευχὴν ὁ Προφήτης καὶ εἶπε: Κύριε, κᾶμε τοὺς ὅλους αὐτοὺς τυφλοὺς, νὰ μὴ βλέπουν. Καὶ ἀμέσως ἐτυφλώθησαν ὅλοι οἱ ἐχθροί, ὅλον τὸ στράτευμά των, καὶ δὲν ἔβλεπον. Τότε τοὺς λέγει ὁ Ἐλισσαῖος νὰ λάβουν ὅλοι ἐκεῖνοι τὸ φῶς των. Καὶ ὁ Κύριος ὅπου ἤκουεν ἀμέσως τὰς προσευχὰς τοῦ ἔχοντος καθαρωτάτην τὴν καρδίαν Προφήτου, διήνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς των καὶ εἶδον ὅτι ἦσαν ὅλοι μέσα εἰς τὴν Σαμάρειαν, εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ Ἐλισσαίου. Τότε λέγει ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ πρὸς τὸν Προφήτην: Νὰ

τοὺς φονεύσω ὅλους αὐτοὺς, πάτερ; ὄχι, τοῦ λέγει ὁ Προφήτης, ὄχι αὐτοὺς, ἀλλὰ μόνον ὄσους ἠχμαλώτισες μὲ τὸ σπαθί σου. Εἰς αὐτοὺς δὸς ψωμιὰ καὶ νερὸ νὰ φάγουν καὶ νὰ γυρίσουν ὀπίσω εἰς τὸν βασιλέα των. Ἐπανῆλθον λοιπὸν εἰς τὴν Συρίαν· καὶ ἀπὸ τότε δὲν ἐτόλμησεν ἐκεῖνος ὁ βασιλεὺς νὰ πλησιάσῃ πλέον ἐκεῖ.

Μετὰ καιρὸν ὅμως ἄλλος βασιλεὺς τῆς Συρίας, ὁ Ἄδερ, ἐλθὼν μὲ στρατὸν πολυάριθμον ἐπολιόρησε τὴν Σαμάρειαν, τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Ἰσραὴλ. Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἠμποροῦσε κανένας οὔτε νὰ ἔμβῃ εἰς τὴν πόλιν, οὔτε νὰ ἐξέλθῃ, ἐνέσκηψεν εἰς αὐτὴν μεγάλη πεῖνα, ὡς εἶνε φυσικὸν νὰ συμβαίῃ εἰς τὰς πολιορκίας ἐν καιρῷ πολέμου. Τόση πεῖνα, ὥστε ἄρχισαν οἱ ἄνθρωποι νὰ τρώγουν τὴν κόπρον τῶν περισσεριῶν καὶ ἄλλα ἀκάθαρτα ζῶα· αἱ δὲ μητέρες νὰ τρώγουν τὰ παιδιὰ των. Ὁ δὲ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ ἦτο ἐπάνω εἰς τὰ τείχη ἀποκλεισμένος καὶ ἐθεώρει τὴν παράταξιν τῶν ἐχθρῶν. Τότε τοῦ λέγει μία γυναῖκα: Σῶσον μας, κύριε βασιλεῦ! Ὅτι πεινοῦμεν καὶ εὐρισκόμεθα εἰς μεγάλην ἀπελπισίαν. Καὶ τὴν ἐρωτᾷ πάλιν ὁ βασιλεὺς. Πῶς νὰ σᾶς σώσω; Μήπως ἔχω τὰ ἀλώνια μου γεμάτα καὶ τὰ πατητήρια μου; Καὶ τὴν ἐρωτᾷ πάλιν ὁ βασιλεὺς. Τί θέλεις νὰ σοῦ δώσω; Λέγει ἡ γυνή· Δός μου τὸ παιδί σου νὰ τὸ φάγωμεν σήμερον, νὰ μὴ ἀποθάνωμεν ἀπὸ τὴν πείναν. Καὶ τὸ ἰδικὸν μου παιδί θὰ τὸ φάγωμεν αὔριον. Καὶ ἐμαγειρεύσαμεν μάλιστα τὸν ἕνα υἱὸν μου καὶ τὸν

ἐφάγαμεν. Καὶ λέγουν τὴν ἄλλην ἡμέραν πρὸς αὐτὴν οἱ ἄνθρωποι πεινασμένοι. Δός μας τὸν υἱόν σου νὰ τὸν φάγωμεν. Καὶ αὐτὴ ἐπρόφθασε καὶ ἔκρυψε τὸν υἱόν της. Ἀφοῦ δὲ ὁ βασιλεὺς ἤκουσε τὰ λόγια αὐτὰ τῆς γυναικός, καὶ ἐπληροφόρηθη ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἤρχισαν νὰ τρώγουν ἀνθρώπους ἀπὸ τὴν μεγάλην πείναν, κατελήφθη ἀπὸ βαθυτάτην θλίψιν· ἐπόνεσε βαθειὰ ἡ ψυχὴ του, διέρρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἐφόρεσε σάκκον πένθους καὶ ἤρχισε νὰ κλαίῃ πρὸς τὸν Θεὸν ζητῶν ἔλεος. Καὶ εἶδεν ὅλος ὁ λαὸς τὸν σάκκον ὅπου ἐφοροῦσεν ὁ βασιλεὺς ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὴν βασιλικὴν στολήν, κατὰσαρκα.

Ὁ δὲ Ἐλισσαῖος ἐνῶ ὅλος ὁ λαὸς εὐρίσκετο εἰς μεγάλην ἀπελπισίαν, ἐκάθητο εἰς τὸν οἶκόν του μετὰ τῶν πρεσβυτέρων σφόδρα λυπημένος διὰ τὴν μεγάλην αὐτὴν συμφορὰν τῆς πατρίδος του. Τὴν νύκτα ἔκαμε μεγάλην δέησιν πρὸς τὸν Θεὸν νὰ σώσῃ τὴν πατρίδα του ἀπὸ τὴν ἀνάγκην ἐκείνην. Καὶ ἀκούονται ἀμέσως κρότοι ἰσχυροί, καὶ ταραχὴ μεγάλη μέσα εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ βασιλέως τῆς Συρίας ὅπου ἐπολιορκοῦσε τὴν πόλιν. Σὰν νὰ ἐπῆρχετο ἐν ἐφόδῳ στρατὸς ἄλλος ἐναντίον των μὲ πλῆθος ἀμαξῶν καὶ ἰππέων. Ἐνόμισαν δὲ οἱ ἀρχηγοὶ τῶν ὅτι ἄλλοι στρατοὶ συμμαχοὶ ἦλθον ἐξ ὀπισθεν νὰ βοηθήσουν τὴν Σαμάρειαν, Χετταῖοι ἴσως καὶ Αἰγύπτιοι. Πανικὸς ἐνέσκυψε πάραυτα εἰς ὅλον ἐκεῖνο τὸ στράτευμα καὶ ἐτράπησαν εἰς ἄτακτον φυγὴν. Αὐτὸ τὸ ἔμαθεν ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τέσσαρας

λεπρούς, οἱ ὁποῖοι κατώρθωσαν νὰ πλησιάσουν εἰς τὰς πύλας τῆς πόλεως καὶ ἀνήγγειλαν τὴν φυγὴν τῶν Σύρων. Ἄλλ' ὁ βασιλεὺς ὑπώπτευσεν μήπως αὐτὸ ἦτο κανένα τέχνασμα τῶν ἐχθρῶν, διὰ νὰ ἐξαπατήσουν τοὺς Ἰσραηλίτας. Ὅτι ἐκρύφθησαν ἴσως κάπου, διὰ νὰ ἀποπλανήσουν τὸν Ἰσραὴλ καὶ ἐξέλθῃ ἔξω, καὶ τότε νὰ ἐπιπέσωσιν αἴφνης καὶ νὰ κυριεύσωσι τὴν πόλιν. Ἀλλὰ τέσσαρες ἀγγελιοφόροι, τοὺς ὁποίους ἔστειλεν ὁ βασιλεὺς νὰ κατασκοπεύσουν καὶ ἴδουν ἂν ἦσαν ἀληθινὰ ὅσα τοῦ εἶπαν οἱ λεπροὶ, προχωρήσαντες μέχρι τοῦ Ἰορδάνου εὔρον τὴν ὁδὸν γεμάτην πράγματα· ἱμάτια καὶ σκεύη καὶ σκηνάς. Τότε ἐξῆλθε πλέον μὲ θάρρος ὁ πολιορκούμενος λαὸς καὶ ἐπῆγαν εἰς τὸ μέρος ὅπου ἐστρατοπέδευον οἱ ἐχθροὶ καὶ διήρπασαν ὅλα τὰ πράγματα τῶν ὅσα ἄφησαν, καὶ εὔρον ἐκεῖ πλῆθος τροφίμων καὶ ἄλλων, καὶ σιμίδαλιν καὶ κριθὴν καὶ λοιπά· καὶ ἐσώθη οὕτω ὁ λαὸς τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ἡ Σαμάρεια διὰ τῆς προσευχῆς τοῦ φιλοπάτριδος Ἐλισσαίου· ὁ δὲ λαὸς μὲ εὐθυνοτάτην τιμὴν ἠγόρασε τροφάς.

Ὁ Ἐλισσαῖος ἐπάταξε καὶ τὸν οἶκον τοῦ Ἀχαάβ καὶ τῆς Ἰεζάβελ τῆς φοβερᾶς ὅπου τόσο ἀπανθρώπως εἶχε καταδιώξει τὸν μέγαν διδάσκαλόν του, τὸν ζηλωτὴν Ἥλιαν· τὸν ἐπάταξε δὲ τὸν Ἀχαάβ εἰς τὸν διάδοχόν του τὸν Ἰωράμ, πονηρὸν υἱὸν τῶν ἀσεβεστάτων ἐκείνων γονέων του. Ἀπέστειλε δηλαδὴ ἓνα προφήτην εἰς τὴν Ρουμῶθ - Γαλάαδ καὶ ἔχρισεν ἀντὶ τοῦ Ἰωράμ βασιλέα τὸν Ἰηοῦ, υἱὸν τοῦ Ἰωσαφάτ. Ὁ δὲ Ἰηοῦ

πατάξας τὸν Ἰωράμ μὲ βέλος τοῦ διεπέρασε τὴν καρδίαν καὶ ἐβασίλευσεν αὐτός.

Μεταξὺ ἄλλων ὁ Ἐλισσαῖος ἐπροφήτευσεν καὶ περὶ τῆς παρουσίας τοῦ Χριστοῦ, ἡ δὲ δρᾶσις αὐτοῦ ἐν τῷ βασιλείῳ τοῦ Ἰσραὴλ περιλαμβάνει ἓνα πολὺ μακρότατον διάστημα ἀπὸ τῶν βασιλέων Ἰωράμ, Ἰηοῦ, Ἰωάχαζ καὶ Ἰωᾶς, ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ ὁποίου ἀπέθανεν.

Ὁ θάνατός του συνεκίνησεν ὅλον τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ ἀπὸ τοῦ Καρμήλου ἕως τῆς Σαμαρείας καὶ τοῦ Ἰορδάνου· καὶ τὸν ἔθαψαν δὲ εἰς τὴν Σεβαστούπολιν τῆς Σαμαρείας, ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ λαὸς μὲ ὄδυρμους καὶ θρήνους, διότι ἔχασαν ἓνα μέγαν ὀδηγὸν καὶ προστάτην, ὅστις εἶχε μέγιστην χάριν παρὰ Θεῶ. Ἀλλὰ καὶ τὸν ἱερὸν καὶ ἡγιασμένον καὶ παρθερικὸν τοῦ καθαρωτάτου Προφήτου λείψανον διετήρησε τὴν χάριν τῶν θαυμάτων πλουσιωτάτην καὶ ἔνθεον, καὶ ἔθαυματουργεῖ ὅπως καὶ ὅταν ἦτο ζωντανὸς ὁ Προφήτης. Τὸ ἀκόλουθον ἔτος μετὰ τὸν θάνατόν του μερικοὶ ὅπου ἔφεραν ἓνα νεκρὸν νὰ τὸν θάψουν, κυριευθέντες ἀπὸ μέγαν φόβον ὅπου τὴν ὥραν ἐκείνην ἐπέπεσαν ἔξαφνα ἐναντίον των οἱ Μωαβῖται, μὴ ἔχοντες καιρὸν νὰ ἀνοίξουν τάφον, τὸν ἔρριψαν τὸν νεκρὸν των μέσα εἰς τὸν τάφον τοῦ ἀγίου Ἐλισσαίου. Μόλις δὲ ὁ νεκρὸς ἤγγισεν εἰς τὰ ὅσα τοῦ Προφήτου, πάραυτα ἀνέστη εἰς ἔκπληξιν ὅλων καὶ τρόμον. Τὸ μέγα αὐτὸ καὶ ἀνήκουστον θαῦμα ἦτο

προεικόνισμα τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν κατὰ τὴν δευτέραν παρουσίαν.

Γράφει δὲ ὁ Δοσίθεος εἰς τὴν Δωδεκάβιβλόν του ὅτι κατὰ τὸ ἔβδομον ἔτος τῆς βασιλείας Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ, μετεφέρθη τὸ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἀπὸ τὴν Σεβαστούπολιν τῆς Σαμαρείας εἰς τὴν Ἀλεξανδρείαν, καὶ κατετέθη ἐκεῖ ἐν τῇ Μονῇ Παύλου τοῦ λεπροῦ καὶ πρεπόντως· διότι λεπρὸν ἰάτρευσε, τὸν Νεεμάν, λεπρὸν ἐποίησε τὸν Γιεζὶ καὶ τέλος ἐν τῇ Μονῇ λεπροῦ κατετέθη. Φαίνεται ὅμως ὅτι ἐκ τῆς Ἀλεξανδρείας μετεκομίσθησαν πάλιν τὰ ἅγια λείψανά του καὶ κατετέθησαν εἰς τὸν περίφημον Ναὸν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἡ ὁποία κατάθεσις ἐορτάζεται ἰδιαίτερος κατὰ τὰς 20 τοῦ μηνὸς Ἰουνίου. Ἄλλ' ὡς μαρτυρεῖται ἐν τῷ Συναξαριστῇ, φαίνεται ὅτι εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὑπῆρχε καὶ ἰδιαίτερος Ναὸς ἀφιερωμένος εἰς τὸ ὄνομα τοῦ ἐνδόξου Προφήτου Ἐλισσαίου, ὅπου κατ' ἔτος ἐτελεῖτο μεγαλοπρεπῶς ἡ πανήγυρις τῆς ἐορτῆς του.

Αὐτὸς εἶναι ὁ θαυμαστὸς βίος τοῦ ἐνδόξου Προφήτου μας, αὐτὴ εἶνε ἡ δρᾶσις τοῦ ἐν μέσῳ τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ, αὐτὰ εἶναι τὰ μεγάλα αὐτοῦ θαύματα, διὰ τῶν ὁποίων ἐλαμπρύνθη ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, δεχθεῖς εἰς τὴν καθαρωτάτην ψυχὴν τοῦ διπλὴν τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ ἐδοξάσθη ἐν μέσῳ τῶν ἀνθρώπων, ζῶν καὶ μετὰ θάνατον. Ἄλλ' ὧ φιλοχριστὸν ἄθροισμα τῶν πιστῶν, ὅσοι συνηθροίσθητε σήμερον

νά συνεορτάσωμεν εἰς τὴν λαμπρὰν αὐτὴν πανήγυριν του, πρέπει νά γνωρίζωμεν ὅτι οἱ βίοι τῶν ἁγίων ἀνδρῶν δὲν ἐγράφησαν διὰ νά τοὺς ἀναγινώσκωμεν μόνον καὶ νά τοὺς θαυμάζωμεν· ἐγράφησαν διὰ νά μιμώμεθα τὸ κατὰ δύναμιν τὰς ἀρετὰς των, τοὺς τρόπους των, τὴν πολιτείαν των καὶ τὴν ζωὴν τῶν ἐν γένει, τὴν ὁποίαν ἔζησαν εἰς τὸν κόσμον αὐτόν, προσπαθοῦντες πάντοτε νά φυλάττωσιν ἐπακριβῶς τοὺς θεῖους νόμους καὶ νά ἀκολουθῶσιν ἀείποτε τὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς. Αὐτοὶ εἶναι οἱ φίλοι του Θεοῦ, ὁποῦ ἠγάπησαν τὸν Θεὸν καὶ τοὺς ὁποίους ὁ Θεὸς ἠγάπησεν. Αὐτοὶ εἶναι ὁποῦ ἠγάπησαν τὸν πλησίον ὡσὰν τὸν ἑαυτὸν τους, ὁποῦ ἠγάπησαν τὸν Θεὸν μέχρις αἵματος καὶ θανάτου ἀντιπαραταχθέντες διὰ τὸ ὄνομά του τὸ Ἅγιον καὶ θαυμαστόν. Αὐτὴ τὴν πορείαν ἐβάδισαν ὅλοι οἱ Προφῆται, τοὺς ὁποίους ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν κόσμον ὡς ἓνα μέσον εἰς τὸ νά καταπολεμηθῇ ἡ ἁμαρτία ὁποῦ εἶχε πλεονάσει, μεταξὺ τῶν ὁποίων διαπρεπῆ θεσιν κατέχει καὶ ὁ Ἐλισσαῖος, ὁ μέγας του Θεοῦ φίλος διὰ τὴν μεγάλην ἀγάπην του ὁποῦ ἔδειξε πρὸς αὐτόν, καθὼς ἠκούσατε.

Ὅταν προσεκλήθη ὑπὸ τοῦ Ἡλίου νά τὸν ἀκολουθήσῃ, δὲν ἔδειξε κανένα δισταγμὸν, διότι ἔνεκα τοῦ παρθενικοῦ του βίου, καθαρὸς καὶ ἅγιος ὢν κατὰ τὴν ψυχὴν, ἐγνώρισεν ὅτι νεύσις Θεοῦ ἦτο ἡ πρόσκλησις του ἐκείνη. Ἀμέσως ἄφησε τοὺς ἀγρούς του καὶ τὰ κτήματά του, ἄφησε τὰ ζεύγη τῶν βοῶν ὁποῦ τὴν

ᾠραν ἐκείνην διηύθυνεν ἐπιστατῶν ἐπάνω εἰς πολλοὺς ἐργάτας, καὶ ἠκολούθησε τὸν Ἥλιαν. Ἔτσι πρέπει καὶ ἡμεῖς νὰ κάμνωμεν. Νὰ μὴ δίδωμεν καμμίαν ἀναβολὴν ὅταν θεία ἐπισκίσεις φωτίζουσα ἡμᾶς μᾶς προσκαλῆ νὰ ἀκολουθήσωμεν τὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς. Ἦκούσαμεν πόσον εὐσπλαγχνον καρδίαν, πόσον πονετικὴν ψυχὴν εἶχεν ὁ Προφήτης, ἔτσι καὶ ἡμεῖς ἄς συμπαθῶμεν καὶ ἄς βοηθῶμεν τοὺς ἀδελφοὺς μας εἰς τὰς ἀναγκὰς των. Ἦκούσαμεν πόσον φιλόπατρις ἦτο ὁ Προφήτης καὶ πόσον ἐπροστάτευσε τὴν πατρίδα του, ἄς ἀγαπῶμεν καὶ ἡμεῖς πάντοτε τὴν πατρίδα μας καὶ ἄς κοπιᾶζωμεν διὰ τὸ καλὸν τῆς καὶ τὴν εὐτυχίαν τῆς. Ὅταν ἡ πατρίς εὐτυχῆ καὶ ἡμεῖς οἱ πολῖται θὰ συνευτυχῶμεν μαζί τῆς. Ἦκούσατε πόσον ἀπειστρέφετο καὶ ἐσυχαίνετο τὸ ὄντως συχαμερὸν πάθος τῆς φιλαργυρίας, καταρασθεῖς νὰ λεπρωθῆ ὁ φιλάργυρος ὑπηρέτης τοῦ Ὁ Γιεζί, ὅστις καὶ ἐλεπρώθη πάραυτα· ἄς ἀποστρεφώμεθα καὶ ἡμεῖς τὸ πάθος αὐτὸ ὡς καὶ τὰ λοιπὰ πάθη, τὰ ὁποῖα εἶναι ὡσὰν μία λέπρα τῆς ψυχῆς μας. Κειμήλιον τῆς παρθενίας τὸν ὀνομάζουν οἱ ἐγκωμιασταὶ του, δι' αὐτὸ καὶ ἤξιώθη νὰ λάβῃ διπλὴν τὴν χάριν τοῦ Διδασκάλου του, διὰ τὴν ἄκραν καθαρότητα. Ἄς διατηροῦμεν καὶ ἡμεῖς ἀγνὸν καὶ καθαρὸν τὸ σῶμα ἡμῶν, διὰ τῆς ἐγκρατείας καὶ σωφροσύνης, διὰ νὰ ἐνοικήσῃ ἐντὸς ἡμῶν, πλουσία ἡ χάρις τοῦ Παναγίου Πνεύματος.

Ἦκούσατε πόσας εὐχάς, πόσας δεήσεις ἔκαμνε θερμοτάτας πρὸς τὸν Πανάγαθον Θεόν, ὡσάκις ἔμελλε νὰ ζητήσῃ τὴν θείαν του χάριν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν μεγάλων θαυμάτων του· ὡς ἰστάμεθα καὶ ἡμεῖς μὲ εὐλάβειαν καὶ μεγάλην προσοχήν· καὶ κατάνυξιν εἰς τὰς προσευχάς μας, καὶ μάλιστα ὡσάκις ἀγρυπνοῦμεν εἰς τὸν ἱερὸν αὐτὸν Ναὸν του, ἵνα μᾶς εἰσακούῃ ὁ Θεός, καὶ διὰ τῶν πρεσβειῶν τοῦ ἔνδοξου Προφήτου ἐκτελῇ τὰς αἰτήσεις μας. Τοῦ κακοῦ ὑποφέρουν τὴν ἀϋπνίαν καὶ τὸν κόπον ἐν γένει ὅσοι ἐνταῦθα ἀγρυπνοῦντες δὲν προσέχουν μὲ τὴν ἀπαιτούμενην εὐλάβειαν εἰς τοὺς ψαλλομένους ὕμνους· ἀλλὰ χωρὶς φόβον Θεοῦ ἀνοίγουν κοσμικὰς ὁμιλίας μὲ τοὺς πλησίον των καθημένους συζητοῦντες τὰς οἰκιακὰς των ὑποθέσεις, καὶ τὸ χειρότερον ἀκόμη κακολογοῦντες καὶ ἐμπαίζοντες, ἐνῶ ἡ Ἐκκλησία χαρμοσύνως ψάλλει τοὺς ὕμνους της, εἰς δόξαν τοῦ ἑορταζομένου ἁγίου. Ἀλλοίμονον εἰς αὐτοὺς τοὺς ταλαίπωρους. Γράφει ὁ μέγας Βασίλειος, ὅτι κατὰ τὰς ἱερὰς Ἀκολουθίας ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ἀοράτως ἐπισκέπτονται τὸν Ναὸν καὶ παρατηροῦσι μὲ προσοχήν τοὺς προσευχομένους Χριστιανοὺς κρατοῦντες καὶ κατάστιχα, εἰς τὰ ὅποια σημειῶνουν τὰ ὀνόματα ἐκείνων ὅπου μὲ εὐλάβειαν καὶ κατάνυξιν παρίστανται εἰς τὴν ἱερὰν Ἀκολουθίαν, καὶ ἐκείνων ὅπου μὲ ἀφοβίαν ἴστανται ματαίως τυραννοῦμενοι ἀπὸ τὸν κόπον· οἱ ὅποιοι ὄχι μόνον αὐτοὶ ζημιώνονται, ἀλλὰ βλάπτουν καὶ τοὺς

παρακαθημένους τῶν· διότι μὲ τὰς ὁμιλίας τῶν δὲν τοὺς ἀφήνουν νὰ προσέξουν εἰς τοὺς ψαλλομένους ὕμνους. Καὶ ἂν δὲν ὠφελοῦντο, προσθέτει ὁ Μέγας Βασιλείος, τὸ κακὸν θὰ ἦτο παραμικρὸν, ἀλλὰ βλάπτονται, οἱ τοιοῦτοι, καὶ εἶναι ὑπόδικοι κολάσεως.

Ἄλλ' ὧ τρισένδοξε προφήτα Ἐλισσαῖε, ἐπίσκεψαι καὶ ἡμᾶς τοὺς ταπεινοὺς διὰ τῶν πρεσβειῶν σου πρὸς τὸν πολυεύσπλαχνον Θεόν, καὶ σῶσον ἡμᾶς ἀπὸ πᾶσαν θλίψιν καὶ περιπέτειαν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, εἰς δὲ τὸν μέλλοντα αἰῶνα ἀξιώσον μας νὰ ἴδωμεν τὴν δόξαν σου ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. Ἀμήν.

ΤΕΛΟΣ ΚΑΙ ΤΩ ΘΕΩ ΔΟΞΑ

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΤΗΣ ΕΝΑ ΜΝΗΜΕΙΟ

Ἄρθρο τοῦ Κωστῆ Μπασσιᾶ, στὴν ἑφημερίδα Ἡ Βραδυνή, 16 Ἰανουαρίου 1963.

Ἐκεῖ πρὸς τοὺς Ἀγέρηδες κοντὰ στὴν παληὰ Στρατῶνα καὶ πάνω σ' ἓνα ἰδιωτικὸ οἰκόπεδο εἶχε κτιστῆ ἡ Ἐκκλησία τοῦ προφήτη Ἐλισσαίου. Ἦτανε ἓνας μικρὸς ναῖσκος. Μικρὲς ἰδιωτικὲς ἐκκλησίαις ὑπήρχανε πολλὲς πρὶν ἀπὸ κάμποσα χρόνια καὶ στὴν Ἀθήνα καὶ στὴν ὑπόλοιπη Ἑλλάδα. Ζούσανε τότες ἀπλοὶ κι' εὐλαβικοὶ ἄνθρωποι, πού τὸ περίσσευμά τους καὶ συχνότερα τὸ ὑστέρημά τους τὸ μετατρέπανε

σὲ αἶνο καὶ δοξολόγημα πρὸς τὸν Πλάστη τους, τιμώντας ἕναν ἀπὸ τοὺς ἁγίους του. Σήμερα ὅμως καὶ νὰ θέλη ἕνας εὐλαβῆς ἄνθρωπος νὰ χτίση ἕνα ἐκκλησάκι καὶ νὰ τιμήση ἕναν ἅγιο δὲν τὸ μπορεῖ. Χίλιοι νόμοι τὸν ἐμποδίζουν. Χρειάζονται εἰδικὲς ἄδειες ποὺ δὲν τις δίνει κανεὶς, χρειάζεται ἐγκρισι σχεδίων κι' ἕνα σωρὸ ἄλλες δυσκολίες ποὺ ἀπογοητεύουνε καὶ τὸν πιὸ ζηλωτῆ. Βάβαια πολλοὶ ἀπ' τοὺς περιορισμοὺς, γιὰ νὰ λέμε καὶ τοῦ στραβοῦ τὸ δίκηο, εἶχαν ὡς ἀφορμὴ τὴν ἰδιοτελεῖ ἐκμετάλλευσι ποὺ ἔκαναν μὲ μέσα αὐτὰ τὰ ἰδιωτικὰ ναῦδρια. Μερικοὶ τὰ εἶχαν μεταβάλλει σὲ ἐπιχειρήσεις ποὺ δὲν ἀπέδιδαν καὶ λίγα, καὶ ποὺ ἔκαναν κάποτε ἐπικίνδυνη ἀντίπραξι στοὺς ἐνοριακοὺς ναοὺς. Ἄλλο ὅμως αὐτό, ποὺ ὑπάρχουνε χίλιοι τρόποι ν' ἀντιμετωπισθῆ καὶ ἄλλο ἢ κατάργησι τῆς μνήμης. Αὐτὸ τὸ ἐκκλησάκι τοῦ προφήτου Ἐλισσαίου εἶναι μιὰ ὀλόκληρος Ἱστορία. Ἐνας ἅγιος, ὁ παπα-Νικόλας ὁ Πλανᾶς τὸ ἐλειτούργησε χρόνια καὶ χρόνια καὶ ψάλτες του σταθήκανε δυὸ κορυφαῖες πνευματικὲς μορφές: Δεξιὸς ὁ Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης, κι' ἀριστερὸς ὁ Ἀλέξανδρος Μωραϊτίδης. Γύρω ἀπ' αὐτὴ τὴ θαυμαστὴ τριανδρία μιὰ πλειάδα ἀνθρώπων ποὺ ἔχουνε γράψει ὠραία Ἱστορία κι' ἔχουνε ἀληθινὰ στολίσει τὸ Χρονικὸ τῆς Ὁρθοδοξίας κατὰ τὰ τέλη τοῦ 19ου αἰῶνα καὶ τὸν μισὸν εἰκοστὸ, ἄντρες καὶ γυναῖκες, ποὺ σταθήκανε οἱ ἀνανεωτὲς καὶ τὰ φωτεινὰ στηρίγματα τοῦ μοναχικοῦ βίου στὸν ἀγῶνα μας.

Ίστορικὲς σταθῆκανε οἱ ἀγρυπνίες στὸν Ἅγιο Ἐλισσαῖο, μὲ λειτουργὸ τὸν παπα-Νικόλα Πλανᾶ καὶ ψάλτες τοὺς δύο Ἀλέξανδρους, τὸν Φιλόθεο Ζερβάκο, τὸν σημερινὸ καὶ ἀπὸ τόσα χρόνια ἡγούμενο τῆς θαυμαστῆς μονῆς τῆς Λογγοβάρδας τῆς Πάρου, τὸν παπα-Σταμάτη τῆς Βρύσης καὶ ἓνα πλῆθος ἄλλο εὐλαβῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ποὺ κοσμήσανε τὸ νεοελληνικὸ μοναχικὸ βίο. Στὰ χρόνια τοῦ Παπαδιαμάντη τοῦτο τὸ ἐκκλησάκι τοῦ προφήτη Ἐλισσαίου γνώρισε δόξες λειτουργικὲς, ἀποκάλυψε ὅλη τὴν ὀμορφιὰ τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν τῆς Ὁρθοδοξίας ἀπερίτμητων, γνώρισε θαυμαστοὺς ὄρθρους καὶ κατανυκτικοὺς ἔσπερινοὺς, ἀναρίθμητες παρακλήσεις, ἀγρυπνίες μοναδικές, ποὺ θὰ τὶς ζήλευε κι' ἢ πιὸ αὐστηρὴ μοναστικὴ παράδοσι, ἔξομολογήσεις καὶ μνημόσυνα ἀπλῶν ἀνθρώπων τοῦ Θεοῦ. Στάθηκε ἐντευκτῆριο εὐλαβῶν ἀνθρώπων καὶ ἐπειδὴ ἔτυχε τέτοιες προσωπικότητες νὰ εἶναι μέτοχοι τῶν ἀκολουθιῶν μὲ ὀργανικὴ καὶ πολύτιμη συμμετοχὴ καὶ συμβολὴ κίνησε τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τῆς περιέργης ὀλιγοπιστίας, ποὺ μολονότι δὲν ἦτανε σὲ θέσι νὰ ἐκτιμῆσῃ τὴν οὐσία τοῦ τί συνέβαινε στὸν Ἅγιο Ἐλισσαῖο, ἦτανε ἱκανὴ νὰ θαυμάσῃ τὴν ἱερὴ γραφικότητα, τὴν ἀπλὴ καὶ οὐσιαστικὴ ποίησι τῆς ἐκκλησίας, τοῦ λειτουργοῦ τῆς καὶ τοῦ ἐκκλησιάσματος. Λόγιοι καὶ ἄνθρωποι κοσμικοί, ὁ περιπλανώμενος πλοῦτος καὶ ὁ κοινωνικὸς

άρριβισμός σημείωσαν τὴν φευγαλέα παρουσία της καὶ χαρίσανε τὸν ἄβαθο ἔπαινό τους.

Αὐτὸ τὸ ἐκκλησάκι εἶχε καταστῆ ἓνα μνημεῖο ἀληθινῆς καὶ ἀνόθευτης Ὁρθοδοξίας καὶ κόσμημα καὶ πετράδι ἀμίμητο. Κάποτε ὅμως ἐκδημήσανε πρὸς Κύριον, ὁ παπα-Πλανᾶς, κί ὁ Παπαδιαμάντης, κί ὁ Μωραϊτίδης κί ἄλλοι τακτικοὶ ἀγρυπνοῦντες τοῦ προφήτη Ἐλισσαίου κί ἓνα μεγάλο μέρος, πού ἐπιζῆ, βρίσκεται στὰ μοναστήρια. Κανείς δὲν φρόντισε νὰ διατηρηθῆ αὐτὴ ἡ Κιβωτὸς μὲ τὴν τόσο ἱερὴ καὶ γόνιμη ἱστορία. Αὐτὸ τὸ φυτώριο, αὐτὸ τὸ ἱερὸ καταφύγιο πού ἐθήρμανε τὶς ζωντανὲς ἐνσαρκώσεις καὶ ἐκφράσεις τῆς ὀρθοδοξίας, τὸ γκρέμισε ἢ σκαπάνη τῆς ὑλικῆς σκοπιμότητος. Ἦτανε τόση ἡ πίεσι τῶν συμφερόντων, τόσο ἐπιβλητικὸς ὁ Μαμωνᾶς, ὥστε ἓνα πρωῖ τὸ ἐκκλησάκι τοῦ Ἁγίου Ἐλισσαίου δὲν ὑπῆρχε. Ὑπῆρχε ὅμως ἡ διοίκησις τῆς Ἐκκλησίας, ὑπῆρχανε ὑπηρεσίαι τῶν ἀρμοδίων ὑπουργείων, ὑπῆρχανε πολιτικὲς καὶ πνευματικὲς ἡγεσίαι. Κανένας δὲν συγκινήθηκε, κανένας δὲν ἀγανάκτησε, καμμιά σοβαρὴ διαμαρτυρία δὲν ἀκούστηκε. Κί ὅμως μὲ λίγα χρήματα μποροῦσε ν' ἀπαλλοτριωθῆ ὁ χῶρος καὶ μποροῦσε ἡ ἐκκλησία τοῦ Προφήτη Ἐλισσαίου νὰ χαρακτηρισθῆ μνημεῖο, ὅπου νὰ συνεχισθῆ ἡ παράδοσι πού εἶχε ἐγκαινιάσει καὶ καθιερώσει ἡ καθγιασμένη τριάδα τῶν δύο Ἀλεξάντρων καὶ τοῦ παπα-Πλανᾶ.

Ἀπέλιπεν ἡ μνήμη τοὺς ἀνθρώπους! Ὄταν πρὸ χρόνων βρέθηκα στὴ Φρανκφούρτη, ἓνας κρατικὸς ὑπάλληλος μᾶς πῆγε καὶ μᾶς ἔδειξε ἓνα σπίτι. Ἦτανε τὸ σπίτι ὅπου ὁ πρῶτος κατασκευαστὴς τῶν φημισμένων λουκάνικων τῆς Φρανκφούρτης κατεσκεύασε τὰ πρῶτα του λουκάνικα. Αὐτὸ τὸ σπίτι ποὺ στέγασε μιὰ ἀσήμαντη ἱστορία εἶχε μετατραπῆ σὲ μουσεῖο, εἶχε συντηρηθῆ, εἶχε τακτοποιηθῆ, μὲ ὅλα τὰ πρῶτα τεχνικὰ μέσα, ἀπὸ παλιὰ χύτρα ἕως τὴν κουτάλα. Τὰ λουκάνικα βρῆκανε συντηρητὲς τῆς ἱστορίας τους. Μιὰ θαυμαστὴ καὶ ὑπέροχη ἱστορία πνευματικοῦ περιεχομένου οὔτε συντηρητὴ βρῆκε, οὔτε σταυροφόρο, οὔτε ἐνδιαφέρον μέγα. Ἀντίκρισε τὴν ἀδιαφορία, τὴ λησμοσύνη, τὴ διαγραφή, τὴ σκαπάνη τῆς καταστροφῆς. Μπράβο μας.
